природи, рідного краю, флори та фауни сприяв вихованню любові до істини, добра, краси, забезпечував екологічне та естетичне здоров'я, формував екологічну та естетичну культуру учнівської молоді, що на сучасному етапі розвитку освіти є не лише актуальним, а нагальним та вкрай необхідним.

1. Верхратський І. Образованє спостереженя // Учитель. – Львів, 1890. – Р. 2. – Ч. 3. – С. 35 – 39.

2. Владиков В. Природопис (єстествознаня) в школі // Подкарпатска Русь. – Ужгород. – 1926. – Р. 3. – Ч. 9. – С. 193 – 196.

3. Гаврищук М. Методика науки в народній школі. Наука природописної історії. – Чернівці, 1908. – Ч. 3. – 221 с.

4. Глодзыньскій А. Школьный огородь при народныхь школахь // Учитель. – Львів, 1890. – Р. 2. – Ч. 6. – С. 85 – 91.

5. Гончаренко М. В. Проблеми естетичного виховання. – Київ, "Мистецтво", 1976. – 223 с.

6. ДАЛО, ф. № 10, оп. № 1, спр. № 20, арк. 49 зв.

7. Державна комплексна програма естетичного виховання: Укладачі І. А. Зязюн, О. М. Семашко // Рідна школа. – 1995. – № 12. – С. 29 – 52.

8. Єнін В. Концепція процесу формування естетичної культури школярів // Директор школи. – 2004. – № 5. – С. 21 – 24.

9. Концепція естетичного виховання учнівської молоді в умовах відродження української національної культури // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. – 1992. – К., "Освіта". – № 5. – С. 2 – 9.

10. Курыловичь С. О ученю исторіи натуральнои вь школахь людовыхь // Газета школьна. – Під ред. Ом. Партицького. – Львів, 1876. – Р. 2. – № 10. – С. 82 – 83.

11. О. П. Про самоосвіту // Народня просвіта. – Л., 1926. – Р. 4. – № 5 – 8. – С. 125 – 126.

12. Тарасенко Г. Зв'язок естетичного і екологічного виховання та підготовка вчителя // Рідна школа. – 2000. – № 1. – С. 71 – 74.

13. Фалько О.С. Естетика уроку в системі особистісно орієнтованого навчання // Управління школою. – 2004. – № 5. – С. 15.

Стаття надійшла до редакції 11.10.2010

УДК 371.001.76(477)

Надія Дудник, *кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТІ УКРАЇНИ

Нова галузь педагогічних знань – педагогічна інноватика – займається відбором, осмисленням, класифікацією прогресивних здобутків розвивальних процесів освіти. У статті ми обговорюємо філософську основу, провідні напрями впровадження та результативні здобутки практичної діяльності інноваційного навчання, підготовку вчителів до новаторства.

Ключові слова: *педагогічна інновація, вчитель, вихователь, інноваційне навчання, інформаційні технології, педагогічні технології.*

Новая область педагогических знаний – педагогическая инноватика – занимается отбором, осмыслением, классификацией прогрессивных достижений развивающих процессов образования. В статье мы обсуждаем философскую основу, ведущие направления внедрения и результативные достижения практической деятельности инновационной учебы, подготовку учителей к новаторству.

Ключевые слова: *педагогическая инновация, учитель, воспитатель, инновационная учеба, информационные технологии, педагогические технологии.*

The new area of pedagogical knowledge – pedagogical innovation – engages in a selection, comprehension, classification of progressive achievements of developing processes of education. In the article we discuss philosophical basis, leading directions of introduction and effective achievements of practical activity of innovative studies, preparation of teachers to the innovation.

Key words: *pedagogical innovation, teacher, educator, innovative studies, information technologies, pedagogical technologies.*

Актуальність. На сучасному рівні розвитку цивілізації особливу роль відіграє інноваційний потенціал суспільства, що потребує людей, здатних системно й конструктивно мислити, швидко знаходити потрібну інформацію, приймати оптимально конструктивні рішення, створювати принципово нові ідеї в різних галузях знань. А це, своєю чергою, формує соціальне замовлення на нові підходи в системі освіти, нове педагогічне мислення.

Унаслідок посилення демократичних тенденцій

© Н. Дудник, 2010

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

у житті суспільства освітні системи, як його значущі складові, почали переносити акцент з масових педагогічних явищ на особистість дитини, на створення умов саморозкриття і самореалізації людини на різних етапах її життєдіяльності. Тенденція особистісної орієнтованості освітніх систем виявляється й у педагогічній освіті.

Реальність доводить, що школа в загальних тенденціях зорієнтована на засвоєння наукових істин, які закладені в програмах, підручниках і посібниках. Усе це закріплено домінуючою роллю вчителя в організації навчально-виховного процесу. Учень залишається виконавцем.

Аналіз останніх публікацій. Вагомий внесок у визначення і формування теорії особистісно орієнтованого навчання зробили відомі зарубіжні та вітчизняні педагоги: К. Роджерс, Г. Скок, В. Леві, О. Виговський, В. Сухомлинський, Г. Костюк, І. Підласий, Г. Селевко та ін., проблемі підготовки майбутнього педагога-гуманіста присвятили наукові праці такі вчені, як І. Зязюн, Т. Кошманова, О. Вишневський, О. Пєхота, М. Чепіль, М. Гриньова, О. Пометун, С. Сисоєва та ін.

Виклад основного матеріалу. Розвиток системи освіти вимагає від педагогічної науки і практики вивчення і впровадження нових методів навчання і виховання дітей. Відбором, теоретичним осмисленням, класифікацією педагогічних інновацій займається нова галузь педагогічного знання – *педагогічна інновація* (лат. innovation – оновлення, зміна). Її прогностичний розвиток, аналіз мають непересічну цінність для налаштованих на творчість педагогів.

Освіта не є закостенілим феноменом. Оновлення навчально-виховної практики часто відставало від темпів цивілізаційного розвитку. На сучасному етапі все очевиднішим стає те, що традиційна школа, орієнтована на передання знань, умінь і навичок, не встигає за темпами їх нарощування. Сучасна школа недостатньо розвиває здібності, необхідні її випускникам для того, щоб самостійно самовизначитися в світі, приймати обґрунтовані рішення щодо свого майбутнього, бути активними і мобільними суб'єктами на ринку праці. Головними недоліками традиційної системи освіти є породжені нею невміння і небажання дітей учитися, не сформованість цілісного ставлення до власного розвитку та освіти. Подолання кризи сучасної освіти можливе завдяки формування принципово нової системи загальної освіти.

Унаслідок посилення демократичних тенденцій у житті суспільства освітні системи, як його основні складові, почали переносити акцент із масових педагогічних явищ на *особистість дитини*, на сприяння саморозкриттю і самореалізації учня на різних етапах життєдіяльності.

На рубежі II – III тисячоліття радикально змінюється державна освітня політика в Україні. Розпочалося становлення нових парадигм освіти, орієнтованих на входження нашої країни у світовий освітній простір, поглиблюються тенденції диференціації освіти. Реалізація принципу варіативності дає змогу педагогічним колективам навчально-виховних закладів обирати і конструювати педагогічний процес за будь-якими моделями, зокрема й авторськими надбаннями вітчизняної і світової педагогіки, усвідомлення тенденцій розвитку світового освітнього простору є важливою ланкою їх професійної підготовки.

Оновлення навчально-виховної практики часто відставало від темпів цивілізаційного розвитку, соціальних вимог до неї. Тривалий час, особливо на ранніх етапах розвитку людства, ця проблема була не настільки гострою, як в індустріальну та постіндустріальну (інформаційну) епохи. Помітно актуалізувалася вона в другій половині XIX ст., що було зумовлено великим проривом у науково-технічному розвитку.

Між системою освіти і новими умовами життя виник розрив, який сучасний американський учений Філіп Кумбс витлумачив як кризу освіти в тогочасному світі. У багатьох країнах було прийнято державні програми реформування освіти.

Терміни "*традиційне* (нормативне) навчання" та "*інноваційне* навчання" запропоновані групою вчених у доповіді Римському клубу (1978), який звернув увагу світової наукової громадськості на неадекватність принципів традиційного навчання вимогам сучасного суспільства до особистості, її пізнавальних можливостей. Інноваційне навчання орієнтоване на формування готовності особистості до динамічних змін у соціумі за рахунок розвитку здібностей до творчості, різноманітних форм мислення, а також здатності до співробітництва з іншими людьми [5].

Інноваційне навчання зорієнтоване на динамічні зміни в навколишньому світі, це навчальна та освітня діяльність, яка ґрунтується на розвитку різноманітних форм мислення, творчих здібностей, високих соціально-адаптаційних можливостей особистості. "Система освіти створюється для людини, функціонує і розвивається в її інтересах, слугує повноцінному розвитку особистості і в ідеалі її призначення – щастя людини" [4].

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

Пріоритетними завданнями сучасної освіти є навчання: навчатися; працювати; співіснувати; жити.

Про *якість освіти* свідчить насамперед її відповідність освітньому стандарту, розвитку особистості дитини. З точки зору інноваційної педагогіки новою якістю освіти є належна якість не лише навчання, а й виховання, ступінь розвиненості особистості людини, яка навчається, її підготовленості до самостійного життя.

Суспільству майбутнього потрібні люди з актуальним знанням, гнучкістю і критичністю мислення, творчою ініціативою, високим адаптаційним потенціалом. Не менш важливі будуть такі якості, як висока моральність, особистісна відповідальність, внутрішня свобода, здатність досягати високої мети раціональним шляхом і коректними засобами.

Найголовнішою умовою навчально-виховного процесу є його *особистісна зорієнтованість*, спрямована на те, щоб кожний вихованець став повноцінним, самодостатнім, творчим суб'єктом діяльності, пізнання, спілкування, вільною і самодіяльною людиною (гуманістична спрямованість). Видатний американський психолог Карл Роджерс у книзі "Свобода навчатися" стверджував, що тільки розуміння і прийняття педагогом учня таким, яким він є, без авторитарного тиску з метою кардинально його змінити, робить процес формування особистості результативним. На думку К. Роджерса, основою змін у поведінці людини є її спроможність рости, розвиватися і навчатися, спираючись на власний досвід. Характерні ознаки гуманістичної педагогіки:

- надання дітям *ініціативи* в пізнавальній діяльності, створення емоційно стимулюючого навчального середовища, розвиток у дітей саморегуляції і свободи, закорінених у почуттях й усвідомлення особистої відповідальності;

- здійснення навчально-виховного процесу в *атмосфері взаємодії*, приязні, емоційної співдружності;

- структурування педагогічного процесу на визнаній педагогом і дітьми *солідарній основі*;

- виконання вчителем ролі порадника, консультанта, джерела знань, метою якого є створення для учнів реальних можливостей вибору пізнавальних альтернатив і *самореалізації* у формі, яка б від повідала рівневі розвитку кожного з них;

- формування і добір освітніх програм з огляду на максимальні можливості розвитку потенціалу і стимулювання *творчих здібностей* дітей, обговорення вчителем з учнями проблем пізнавального розвитку, засобів його оцінювання [1].

У контексті гуманістичної освітньої парадигми принципово іншою бачиться і позиція педагога, якому належить бути не засобом, а визначальним чинником навчального процесу, соратником і супутником дитини на шляху пізнання. Вчитель, вихователь є провідною фігурою успішної педагогічної взаємодії з вихованцями, від нього залежить оперативність врахування їх особистісних якостей, які постійно змінюються під впливом зовнішніх обставин та індивідуального зростання.

Навчання у співробітництві – це система навчання, яка ґрунтується на спільній діяльності вчителя та учнів, взаєморозуміння й гуманізмі, єдності інтересів і прагнень усіх учасників навчально-виховного процесу і має за мету особистісний розвиток школярів. Ще Демокріт наголошував, що кращим учителем є той, хто спонукає до доброчинності внутрішнім потягом, словесним переконанням, ніж той, хто діє законом і силою. Ідеї співробітництва в навчанні почали втілюватися з 20-х рр. XX ст. Найяскравіше вони виявилися в педагогічній системі С. Френе. Основним у системі вченого є пріорітет досвіду учнів, набутих ними умінь і навичок та вторинність знань. Ідею співробітництва в Німеччині було втілено в системі П. Петерсена, яка дістала назву Єна-план [8]. Це дидактична система навчання дітей, поєднаних у різновікові групи за інтегрованими програмами та індивідуальними планами. Індивідуальний підхід у навчально-виховній діяльності, розвиток учнівського самоврядування, співробітництво вчителів, учнів та батьків, виховання гідного громадянина суспільства – основні пріоритети цієї навчальної програми. Ця система навчання успішно працює в багатьох європейських країнах. В американській педагогіці під навчанням у співробітництві (cooperative leaning) або кооперативне навчання мається на увазі навчання учнів у невеликих групах. Поширеним варіантом навчання в співробітництві США є модель групового розв'язання проблем на основі метафоричного мислення ("синектика"). Основу синектичної моделі становить розроблений у 60-ті рр. XX ст. американським психологом А. Осборном метод групової генерації ідей ("мозкової атаки" або "мозкового штурму") [3, 14].

Одночасно із вищезгаданими системами в Україні був розроблений метод, що базувався на співробітництві учнів під час роботи в парах змінного складу (О. Рівін, 1918 р.). Основою методу є оволодіння учнями базовими знаннями

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

навчального предмета в стислий термін, вироблення навичок логічного мислення, здібності глибокого занурювання у текст, уміння формулювати суть прочитаного. Вчитель координує роботу учнів в парах. Педагогіка співробітництва розглядає педагогічний процес під кутом зору організації праці. Вона передбачає таку турботу про дітей, коли навчання підносить інтелект дитини, зміцнює її віру у власні здібності, стимулює активність, творчість, самосвідомість. Учитель при цьому виступає як організатор, старший товариш, помічник. Основним завданням учителя є прагнення розвинути в учня творче мислення в процесі навчання, допомогти йому відчути радість пізнання.

Важливим є моральний аспект технологізації освіти. Йдеться про "педагогічну чистоту" (О. Пєхота), моральну безпеку, духовну екологічність. Важливо, щоб в основу кожної з них було покладено принципи гуманістичного світогляду, що передбачають формування таких якостей, як: усвідомлення єдності природи і людини, відмова від авторитарного стилю мислення і взаємодія педагога та учня, терпимість, схильність до компромісу, шанобливе ставлення до думки іншого, інших культур, моральних і духовних цінностей тощо.

Усе це залежить від учителя. Нові часи вимагають нових підходів. Хто співає на старий лад, не має шансів стати кумиром нового покоління, перспективна технологія трохи страшить, бо лише та технологія спроможна утвердитися, яка співзвучна часові, відповідає його вимогам і можливостям. Визначальним фактором ефективного використання нових інформаційних технологій є знання і навички викладача, що стосуються застосування й інтеграції цих технологій у ході навчання. Серед цілей сучасної інформатизації в освіті поряд з універсальними (розвиток інтелектуальних здібностей, гуманізація, доступність освіти), визначається і ряд специфічних – комп'ютерна грамотність, інформаційне забезпечення освіти (база даних і знань), індивідуалізована освіта на основі нових комп'ютерних технологій навчання. Комп'ютерна методологія навчання містить у собі ряд діяльних методів, властивих педагогічній інформатиці, зокрема комп'ютерного моделювання навчання, інформування, програмування навчальної діяльності, асоціативний, тестування, ігрові методи активного навчання.

При впровадженні інформаційних технологій в освіті виникають проблеми, які треба розв'язувати комплексно:

1) стандартизація і підбір ефективних доступних програмних засобів для користувачів і спеціальних класів, шкіл, спеціалізованих освітніх центрів;

2) психолого-педагогічні дослідження з обґрунтування необхідності вироблення рекомендацій щодо методів дотримання "екології свідомості" для розробки і впровадження мультимедіа в освітній процес;

3) підготовка технологічно грамотних педагогічних кадрів в університетах, якісна перепідготовка в інститутах підвищення кваліфікації педагогів;

4) інтеграція змісту освіти, оскільки бази знань поєднують джерела і надають можливість комплексного розв'язку проблеми;

5) розробка програмно-методичних технологій з метою комбінування традиційних методів навчання з активними оргдіяльнісними іграми (проектами). Перехід від описових і пояснювальних рівнів до креативних;

6) оцінка й популяризація новітніх освітніх планів, результатів конкурсів, конференцій, обмін досвідом для концентрації сил і засобів педагогічного спрямування.

Отже, в контексті застосування нових інформаційних технологій центром тяжіння стає учень, який активно вибудовує свій навчально-виховний процес, вибираючи основну траєкторію в освітньому середовищі, а важливою якістю вчителя – його інтелектуально-методичні вміння сприяти учням в ефективному і творчому освоєнні інформації, розвиткові критичного мислення.

І. Підласий розглядає сучасні українські педагогічні технології як загальну основу певним чином організованої педагогічної діяльності та як найбільш поширені модифікації, що з'являються з особливостями використання технологій у навчальних закладах різних типів. Відповідно до цього виділяє три базові технології, які є принципово відмінними між собою в організації навчально-виховного процесу:

- предметно-зорієнтованого навчання – скерована на засвоєння предмету;

- особистісно зорієнтованого навчання – скерована на задоволення потреб учня;

- співпраці (партнерства) – яка узгоджує задоволення потреб учня й основну мету навчання [7].

Предметно орієнтована технологія. Чільне місце в ній посідає навчальний предмет. Засвоєння матеріалу – головна мета навчання. Контроль якості засвоєння ігнорує особистість учня і зводиться до контролю засвоєння предмету. Контроль об'єктивний. Хто не здатен опанувати

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

предмет, відсіюється. Предметно-орієнтована технологія безжалісна до учня, але гарантує високий рівень навченості. Досягнення запланованих цілей у визначені терміни і на заданому рівні – основні критерії навчання.

Особистісно орієнтована технологія. У центрі уваги – учень. Мета – розвивати особистість. Показник навчання не кількість та якість засвоєного, а прогрес особистості – розвиненість, розкріпачення власного Я, самопізнання, самовизначення, самостійність і незалежність думок тощо. Ніякого насильства ні в чому немає. Основний критерій – задоволення запитів особистості, створення умов для самореалізації.

Партнерська технологія (технологія співпраці). Педагог однаково добре турбується і про засвоєння навчального предмету, і про розвиток особистості. Його наміри полягають у тому, щоб учні винесли з класу максимум конкретних знань, умінь, розуміння загальних закономірностей у поєднанні з розвитком власного Я, особистісних оцінних суджень, інших необхідних людині особистісних якостей. Програма навчання за технологією співробітництва багатопланова, а її реалізація – справа надзвичайно важка, адже треба поєднати складну науку з тонкими дотиками до душі кожного учня, діяти так, щоб кожен пішов з уроку навченим, особистісно збагаченим і задоволеним.

У завтрашній українській школі треба зберегти розумне поєднання загальної і профільної підготовки. Це означає, що спеціалізовані навчальні заклади зобов'язані будувати свою освітню політику на концепції поєднання всебічного розвитку і профілізації, упроваджувати технології, що сприяють розв'язанню цього завдання.

М. Гриньова педагогічні технології у плані взаємодії вчителя й учнів поділяє на такі групи:

- авторитарні технології (педагог як одноосібний суб'єкт навчально-виховного процесу, учень – об'єкт навчання);

- дидактоцентричні технології (пріоритет навчання над вихованням, формування особистості учня декларується вчителем виховуючим навчанням);

- особистісно орієнтовані технології (у центрі навчально-виховного процесу – особистість учня), які поділяються на: гуманно-особистісні (любов і повага до учнів, навчання і виховання як допомога, підтримка), співробітництва (демократизм, спільна діяльність, взаєморозуміння), вільного виховання (свобода вибору, самостійність), езотеричні (навчання – це шлях до істини, педагогічний процес – заохочення пошуку істини, як зразок – школа Піфагора, школа Вавилону, Індії, Тибетські школи).

Поділ навчальних технологій у сучасній освіті обґрунтовано О. Пометун. Поділяючи запропоновану ще у 60-их рр. XX ст. Я. Голантом активну та пасивну моделі навчання, залежно від участі учнів у навчальній діяльності, педагог виділяє інтерактивну модель. (Інтерактивний – здатний до взаємодії, діалогу).

Інтерактивне навчання – це спеціальна форма оптимізації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчує свою успішність, інтелектуальну спроможність. Суть інтерактивного навчання в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх учнів. Це співнавчання, взаємо навчання (колективне, групове, навчання в співпраці), де і учень, і вчитель є рівнозначними суб'єктами навчально-виховного процесу. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне подолання проблеми. Воно ефективно сприяє формуванню навичок і вмінь, виробленню цінностей, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії, дає змогу педагогу стати справжнім лідером дитячого колективу.

Висновки. Отже, розглядаючи і узагальнюючи теоретико-методологічні підходи педагогів, можемо зробити висновок, що майбутнє за системою: учень – технологія – учитель, за якої викладач перетворюється на педагога-методолога, технолога, а учень стає активним учасником навчально-виховного процесу. Педагогічна майстерність сучасного вчителя має розвиватися "не через забезпечення його великою кількістю рецептурних посібників і широке використання ним готових поурочних розробок. Йому потрібні передусім фундаментальні знання з базового предмету, висока загальна культура і ґрунтовна дидактична компетентність" (С. Сисоєва). А вчителеві допоможе сформувати дидактичну компетентність вивчення курсу теорії та практики впровадження педагогічних технологій українських і зарубіжних учених, педагогів-новаторів, що стане теоретичною базою у формуванні власної педагогічної компетенції, прилучить до усвідомленого самоствердження як педагога.

Аналіз рівня підготовки сучасного вчителя в Україні сьогодні дозволяє зробити висновки про необхідність серйозного перегляду її змісту. Сучасні навчальні програми та стратегічні напрями у розвитку освіти акцентують увагу

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

вчених та практиків на посилення технологічного аспекту підготовки вчителя, на необхідність впровадження школою нових технологій з метою забезпечення умов для всебічного розвитку молодого покоління.

1. Волковська Т., Коляда Т., Овчаренко Л. Систематизація педагогічної інновації //Рідна школа. – 2002. – №11. – С. 46 – 47.

2. Вулканова В., Лисенко Л. Провідні ідеї експериментальної педагогіки і сучасність //Рідна школа. – 2006. – № 9. – С. 69 – 71.

3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Наук.-метод. посібник. – К., 2004. – С. 7 – 55.

4. Нісімчук А., Падалка О., Шпак О. Сучасні педагогічні технології: навч. посібник /А. Нісімчук, О. Падалка, О. Шпак. – К., 2000. – С. 9 – 15.

5. Олійник О. Про трактування поняття “педагогічна технологія” / О. Олійник // Рідна школа. – 2004. – № 2. – С. 16 – 19.

6. Онищук Л. Гуманістична спрямованість інноваційної діяльності //Освіта і управління. – Т.6. – Ч.2. – 2003. – С. 92.

7. Підласий І. Практична педагогіка або три технології: інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти. – К., 2004. – С. 64 – 74.

8. Федорова Н. Філософія інноваційних закладів освіти //Рідна школа. – 2000. – №12. – С. 19 – 22.

Стаття надійшла до редакції 09.09.2010

УДК 371.597

Олексій Петров, *директор гімназії №3 Херсонської міської ради*

КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ПОНЯТТЯ “УЧНІВСЬКЕ СПІВУПРАВЛІННЯ”

Практика вдосконалення управління шкільним співтовариством педагогів – учнів – батьків свідчить, що в умовах формування демократичного громадянського соціуму традиційна концепція “учнівського самоуправління” застаріла. Аналіз сучасної спеціальної літератури та практики свідчить про об’єктивну значущість достатньо нової концепції “учнівського співуправління”, опис якої представлена у цій статті.

Ключові слова: *учнівське самоуправління, учнівське співуправління, інформаційне забезпечення управління, шкільне дитячо-доросле співтовариство, ідеологія співуправління.*

Практика совершенствования управления школьным сообществом педагогов – учащихся – родителей свидетельствует, что в условиях формирования демократического гражданского социума традиционная концепция “ученического самоуправления” явно устарела. Анализ современной специальной литературы и практики свидетельствует об объективной значимости достаточно новой концепции “ученического соуправления”, абрис которой и представлен в данной статье.

Ключевые слова: *ученическое самоуправление, ученическое соуправление, информационное обеспечение управления, школьное детско-взрослое сотоварищество, идеология соуправления.*

The practice of perfection of management by school co-society of pedagogues – pupils – parents is evidence of that in the conditions of forming of democratic civic society traditional conception of the “pupils’ co-management” really became out of date. The analysis of contemporary special literature and practice is evidence of objective significance of rather new conception of the “pupils’ co-management” which is presented in this article.

Key words: *pupils’ self-management, pupils’ co-management, informational guaranteeing of management, school child’s - adult’s cocomradeship, ideology of co-management.*

Актуальність проблеми. Ключове положення статті 1 Конституції України, в якому говориться, що “Україна є… соціальна, демократична, правова держава” (1966 р.), “Національна доктрина розвитку освіти (Україна XX століття)” з її спрямованістю на особистісно зорієнтований підхід до навчання й виховання підростаючого покоління (2000 р.) нарешті “Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності” (2004 р.), з її центральним положенням про необхідність забезпечення взаємозв’язку між особистісними й соціальними аспектами, наявність якого слід розглядати як результат сформованості громадянськості, робить ідею учнівського співуправління особливо актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Доказом цього можуть бути роботи як вітчизняних, так і зарубіжних авторів (О. Бачинська, С. Бердникова, Н. Дерев’янкіна, І. Єрмаков, Г. Задніпряний, О. Небрат, М. Поташник, О. Скороход, В. Ягодникова, та ін.)

Автори цих робіт акцентують увагу на тому,

© О. Петров, 2010

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com